Tizenötödik évfolyam. 279 szám. Kolozsvárt, szerda, decz ember 5. 1894

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.
Egész évre 16 frt. v. 32 korona. | Negyed évre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. **Telefon szám: 9.**

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora **1 frt.** Bélyegilleték minden hirdetés után **30 kr.**

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.
Nyilttéri czikkek:
garmond sora után **20 kr.** fizetendő.

Kossuth Ferencz válasza.

Budapest, decz. 5.

Kossuth Ferencztől a kolozsvári függetlenségi párt üdvözlő táviratára a mai postával Benel Ferencz a kolozsvári függetlenségi párt elnökéhez a következő lelkes hangu levél érkezett:

Budapest, 1894. decz. 3.

Mélyen tisztelt elnök Ur!

A lelkes táviratukat betegségem folytán ez ideig megköszönni akadályozva voltam.

Elvhüség, kitartás és szorgalom által, biztosan reméllem, hogy törvényes uton kivivjuk és mogvalósitjuk azon eszmét, a melynek lelkes bajnoka Ön és az a párt, a melynek Ön Kolozsvárt elnöke.

Sziveskedjék őszinte köszönetemet tolmácsolni a kolozsvári függetlenségi és 48-as pártnak.

Hazafias üdvözlettel
KOSSUTH FERENCZ.

Bonyodalom.

Budapest, decz. 4.

A mint egyik nap felváltja a másikat, annál bizonyosabbá válik, hogy a Wekerle-kabinet egyáltalán nem tarthatja fenn magát.

Az a tény, hogy Wekerle legutóbbi bécsi utja és kihallgatása után nem látta el az egyházpolitikai javaslatokat szentesitéssel, s hogy ez mai nanapig sem következett be, egyenesen azt bizonyitja, hogy a Wekerle-kabinet tényleg el van ejtve, s a lemoudás kérdésének felvetését csak az késlelteti, hogy a korona még nem talált alkalmas férfiut a kormány alakitásra.

Beavatott körökben, s főkép a rendesen jól értesült bécsi börzei körökben már tudni vélik, hogy a Wekerle-kabinet sorsa még ezen a héten eldöl. Azt is tudni vélik, hogy a király első sorban br. Bánffy Dezsőt, a képviselőház elnökét fogja megbizni az uj kormány megalakitásával.

Arra az esetre pedig, ha Bánffy Dezső tényleg elvállalja a megbizást és sikerülni fog a kabinetet megalakitani — a képviselőház elnöki állására gr. Csáky Albin, volt közoktatásügyi miniszter fog megválasztatni.

Az a hir is tartja magát, hogy Wekerle az uj kabinetben nem vállal tárczát, hanem teljesen visszavonul a politikal pályától.

Arról is van már gondoskodva, hogy Wekerle a kormányról való lelépése után egy jól dotált állást kapjon. E tekintetben azt beszélik, hogy a Pesti kereskedelmi bank elnöki állására fogják megválasztani, tehát jövedelme jóval több lesz, mint a mennyit kormányelnöki fizetése kitett.

Egy másik további versio az, hogy a Bánffy-kabinetben a pénzügyi tárczát Hegedüs Sándor képviselő fogja megkapni.

A mint beavatott politikai körökben beszélik, báró Bánffy Dezső csak az esetben vállalkoznék kormány-alakitásra, ha sikerülni fog neki a nemzeti párttal való fuziót létesiteni, s ez alapon Apponyi grófot is megnyerni arra, hogy az uj kabinetben tárczát vállaljon, mely esetben egy Bánffy-Apponyi kormány venné át az ország kormányzását.

Hogy mindezen kombinációkból mi fog megvalósulni — azt már a legközelebbi napok eredményei határozzák meg.

A mennyire mi ismerjük báró Bánffy Dezsőt, hajlandók vagyunk elhinni, hogy szivesen vállalkozik a kormányalakitásra, mert hát annyi magához való esze van ő kegyelmességének, hogy ha alkalom kinálkozik, készséggel ragadja magához az ország kormányzás szerepét, de hogy aztán hogy fogja eljátszani ezt a mindenesetre előkelő szerepet, az már oly kérdés, a melyre tán ő maga sem tudna határozott választ adni.

Az ő erőszakosságra hajló temperamentuma alkalmassá tehette őt egy vagy két vármegye kormányzására, de legkevésbbé szerencsés adomány ez egy ország kormányzásra hivatott férfiunál, főkép akkor, ha — mint hirlik — Apponyi gróf és pártja segélyével akar erre a nagy és nehéz feladatra vállalkozni.

Az kétségtelennek látszik, hogy ha Apponyi gróf tényleg elhatározná magát a kormányba való belépésre, akkor aligha elégednék meg egy szakminiszterséggel s főleg Bánffy Dezső oldalán, a kinek államférfiui tehetsége iránt nem valami magas véleménynyel van, a mint erről már több izben nyilatkozott is.

Másfelől maga a szabadelvü pártnak egy része is nem szivesen látná Bánffy Dezső miniszterelnökségét s előre látható, hogy oly pártbomlás következnék be, a mely talán lehetetlenné tenné a kormányt támogató kompakt többség létrehozását.

Mindenesetre oly bizonytalan helyzettel állunk szemben, a miből csak nagy rázkódtatás mellett lehet kibontakozni.

Hogy mikor áll be a hiresztelt fordulat, azt a közel napokban lesz alkalma megtudni a világnak.

Politikai hirek.

Változások a kultusz-miniszteriumban. Szárnyaló hirek szerint báró Eötvös kultuszminiszter belátta azon állapot erkölcsi lehetetlenségét, hogy államtitkárja a nemzeti muzeum jelenlegi igazgatójának, a ki történetesen atyja az államtitkárnak, főnöke lehessen. Pulszky Ferencz nyugalomba vonulását óhajtja, Pulszky utóda Szalay Imre min. tanácsos lesz, kit a kereskedelmi miniszter csak nem rég bizott meg a millenaris kiállitás történelmi részének igazgatóságával. Szalay helyét a közoktatási miniszteriumban Zsilinszky Mihály, jelenleg zólyomi főispán, egykor külföldben képviselő, iró és tanár foglalná el.

Kina és Japán. Az uj stádium folytán, a melybe a japán-kinai háboru lépett, irányadó helyen az a nézet uralkodik, hogy az európai hatalmaknak együttesen kell a békekötés érdekében fellépniök. — Oroszország minden esetre követelni fogja, hogy Korea semleges területnek nyilvánittassék, azonkivül pedig a szabad tengeri forgalom érdekében inditványozni fogja, hogy Mandzsuország tengerpartja Oroszországnak átengedtessék, a mire nézve éppen most folynak Angliával a tárgyalások.

A t. Ház.

Budapest, decz. 4.

A ház mai ülése ismét a vigszinház ügyével kezdődött.

Ugyanis a tegnapi izgalmas szavazás eredményeül a Ház elnöke két szótöbbséget hirdetett ki. Igy volt ez előadva a mai ülésben hitelesitésre felolvasott jegyzőkönyvben is. Ez azonban a tényleges valóságnak nem felelt meg, s a jegyzőkönyv felolvasása után Szederkényi Nándor felszólalt s előadta, hogy a napló bizonyitéka szerint is, tegnap a javaslat ellen nem 98, hanem 100 képviselő szavazott, s igy a többség nem kettő, hanem négy volt.

Ezzel áttért a Ház a földmivelési tárcza tárgyalására. Első szónok Pap Géza, a Ház érdeklődése mellett nagy szakértelemmel foglalkozott a gazdasági adminisztráczió, s a közoktatás hiányaival. Megyei, járási, gazdasági bizottságok alakitására van szükség. — Sulyt helvez az ismétlő iskolákra. Majd áttér a tervben levő agrár bankra, s anuak üdvös következményeit vázolja. Beszédét pártja figyelemmel hallgatta s élénk tetszéssel kisérte.

Bernáth Béla a szőlőkultura bajaira tért át. A költségvetés mostoha gondoskodását a szőlő ujjáépitése érdekében behatóan megbirálván, mely szerint mintegy 230 ezer frt kiadás van e czélra felváve, áttér a miniszter programmja ide vonatkozó részének méltatására, s azt elégtelennek jelzi. Majd a teendők felsorolásához fog, melynek főpontja az, hogy az állam támogatása nélkülözhetlen főleg a hegyvidéki szölök rekonstrukciójához. Ez irányban határozati javaslatot is ad be.

Gróf Festetich Andor miniszter a a határozati javaslat felolvasása után kijelenté, hogy ennek intenciójához hozzájárul, s kész ez irányban javaslatot benyujtani, azonban a hátározati javaslat részleteit most magáévá nem teheti, s ezeket függőben hagyatni kéri.

Bernáth Béla a miniszter nyilatkozata folytán, a határozati javaslatot visszavonja.

Kubinyi Árpád főleg a felvidék gazdasági viszonyaival foglalkozott, s az állattenyésztés érdekében a tüdőlob által előidézett marhavész meggátlására erélyesebb intézkedést tart szükségesnek.

Erre az elnök öt percznyi szünetre az ülést felfüggesztette.

Következett Szemere Huba, a ki egyikét tartotta a Házban a legnagyobb figyelmet keltő szakszerü előadásoknak. A szónok nem csak a figyelő, de a gyakorlati gazda éleslátásával figyelmeztetett a bajokra. Sorba mutat a mag, a takarmánytermelés s állattenyésztés mai hibáira. A magtermelésnél a hozamra kell a sulyt fektetni, de itt ezután a a termelő mag kiválasztása a fő. Anglia példájára utal, hol a föld teljesen áttanulmányozva müveltetik.

Francziaországban térképszerüleg van kimutatva a föld minősége. Igy aztán a gazda tudja azt is, mily trágya szükséges részére. Igy vagyunk a takarmánynövényekkel is. Föld-elemzés és vegyelemzés alapja a gazdasági kezelésnek. Ezt kell megvalósitani. Az állattenyésztésnél reá mutat a kisbéri telep hanyatlására. A szarvasmarha-importot helyesli, — de állategészségi intézményünk mai állapotában a haladás kétséges.

Gyakorlati példákkal mutatja ki a hiányokat. A kötelező állatbiztositást szükségesnek tartja s az állatok törzskönyvezését. Szólót mindvégig nagy figyelemmel hallgatják s ritka szakszerü fejtegetéseit nagy elismeréssel üdvözölték s éljenezték nemcsak elvtársai, hanem más pártok tagjai is.

Bornemissza Lajos volt az utolsó szónok, ki szintén nagy szakértelemmel foglalkozott a kérdéssel, kiemelve, hogy a mezőgazdaságnak egyik baja ma az adók aránytalansága, s mai nagysága is.

Az állattenyésztést gátló helytelen egészségügyi törvények birálata után az országos gazd. egyletben történt pucsra tesz megjegyzéseket, hogy ott még most is miniszteri hivatalnokok üzik a korteskedést. Festetich minisztert ez felszólalásra kéztette, s annyit mondva, hogy ő azt a mit a miniszterelnök mondott ismételheti, hogy a kormánynak a pucsra nem volt semmi befolyása s most sincs; a mit a hivatalnokok tesznek, azt teszik, mint privát emberek, s ezt megakadályozni nincs módjában.

Miért késik a szentesités?

A „Magyar Hirlap“ szerint az egyházpolitikai javaslatok szentesitése elé, mint teljesen hiteles forrásból értesül, sem a bécsi nuncziatura, sem a Vatikánban magában akadályt nem görditenek.

A késleltetés oka egyenesen a bécsi külügyminiszterium. Különben is, az egészpolitikai campagne alatt ugy a külügyminiszter maga, mint annak megbizásával Pasetti osztályfőnök és Cziráky gr. a legkiválóbb tevékenységet fejtettek ki és e pillanatban is a magyar és az osztrák klerikálisok és feudál-arisztokraták a legsürübb érintkezésben és a legélénkebb összeköttetésben állanak a külügyi hivatallal.

Jelenleg ők készitik elő azt a reakczionárius és klerikális politikát, melynek egyöntetü megvalósitását a monarkia mindkét államában Kálnoky gróf a dinasztia több tagjának helyeslésével a legközelebbi jövő feladatául tüzte ki.

Indemnity.

Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter, a képviselőház tegnapi ülésének elején beterjesztette az 1895. év első két hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló törvényjavaslatot, a melyet a Ház előzetes tárgyalás végett a pénzügyi bizottsághoz utasitott. A javaslat igy hangzik:

1. §. A minisztérium felhatalmaztatik, hogy a magyar korona országaiban jogérvényes adókra és állami jövedékekre vonatkozó összes — jelenleg fenálló, vagy ezután ho-

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1894. Deczember 5.

Emlékezés K. Papp Miklósról.

(Miklós napi tárcza).

Alig 15 éve, hogy elköltözött körünkből, hogy kiesett kezéből a toll, melynek humorától duzzadó karczolataiban hazarészünk két évtizedig gyönyörködött, s már az ujabb nemzedék nem tudja, hogy ki volt az a K. Papp Miklós.

S ha mi kortársai azt feleljük, hogy K. Papp Miklós az erdélyi részek hirlap irodalmának egyik kimagasló alakja, a hirlap szerkesztés mestere, s mint iró a hátrahagyott tizeukét kötet történeti rajz, beszély és szinmüvével egy számottevő irói egyéniség vala, — még csak sok irányu tehetségének egy részéről méltattuk őt.

Körében kelle élni, ismerni őt közelről, látni társadalmi akcióinál, élvezni azt az igazi humort, mely minden előadását, minden megjegyzését, jellemzé, — hogy méltányolni tudjuk egyéniségét.

Az erdélyi részek hirlapirói közt voltak nagy tehetségü férfiak, Szilágyi, Ocsvay, Fekete Mihály, Vida Károly, Dósa Dániel; de azért a hirlap szerkesztés mesterségét, vagy mondjuk müvészetét egyik sem érté ugy mint K. Papp Miklós.

Nem egyszer egy kis ujdonság, egy kis hir az ő éles pennájával megirva többet hatott mint mások tudományos apparatussal megirt vezérczikei.

Volt egyéniségében valamely csodás varázs, a melyel magához, lapjához tudá kötni az erdélyi közélet annyi jelesét, s annyi szép reményre jogositó fiatalságát.

Az ő kitünő lapjában a „Magyar Polgárban“ kezdte szárnypróbálgatását sok oly egyéniség, ki ma a magyar publicistika és politika kitünősége.

Gróf Teleki Sándort is kinek oly szépen, oly közvetlenséggel megirt rajzaiban évekig gyönyörködött a magyar olvasó közönség — ő szollaltatta meg. Szerkesztőségét, asztalát mindig egy erős politikai és irodalmi gárda vette körül: gr. Karacsai Sándor, gr. Teleki S., Sámi László, Hermann Ottó, Bartha Miklós, Molnár Antal, Gyarmathy Zsigmond, Hegedüs István, Haray Viktor, Bedőházi János, s a lelkesedő fiatalság egész tábora.

S az emlitett vonzerő csodálatosan még akkor is ott tartá az ellenzék tagjait, midőn a Magyar Polgár a fuzió után kormánypártivá lőn.

Különben K. Pap Miklós igen nehezen találta bele magát az uj politikai elméletbe. Sorai közül mindegyre kiolvasható volt az ellenzéki. Voltak ezért ezért apróbb kellemetlenségei is.

Szerette szerfelett a jó tréfát, a szellemes „ültetést.“ Ennek társaságunkban vége hossza sem volt. Nem haragudott a mások tréfájáért, s másoktól is megvárta volt ugyanazt.

A hetvenes évek elején volt nekünk egy kis társaskörünk, az ugynevezett „Közvélemény“ melynek ő volt a lelke.

Nem valamely megalapszabályozott kör volt ez; de az együtt gondolkozók, együtt érzők becsületes társasága, — irók, szinmüvészek, tanárok, hivatalnokok, ügyvédek, s egy pár kiváló kereskedő és iparos.

A „Közvélemény“ név csak ugy magától ragadt rá e társaságra, talán azért, hogy az ott megbeszélt és elhatározott dolgokat rendesen keresztül is vittük.

Helyiségünk is egyszerü volt. Az Orbán-féle kávéház egy külön szobájában szoktunk volt rendesen ebéd után összegyülni.

Az egyetlen divány — a K. Papp Miklós mindenki által respektált ülő helye volt. Mintha csak most lenne az a huszonegy évvel ezelőtti nap, midőn K. Pap Miklós szokott pamlagán ülve elbeszélé, hogy más nap — egy vasárnap — klubbunkra nagy esemény vár. Ugyanis Teleki Sándor ezredes még emigránssága előtt édes anyja szállásán valami kitünő spanyol szivart tett félre. A napokban talált rájuk, — s egyet belöle neki ajándékozván, holnap mindnyájunk szemeláttára itt fogja elszivni. Másnap korábban gyült össze a társaság élvezni a csudaszivart.

K. Papp Miklós a diványon elhelyezkedve, nagy fontossággal vette elő a több különböző hártya-papirba burkolt szivart, — a melynek nem igen volt nagyon tetszetős kinézése. Sötét, majdnem fekete otromba valami volt az, de bizonyára szivart azért ugy még meg nem bámultak.

Végre „Móricz“ hozta a gyertyát, s tisztelettel tartá a büszke szivartulajdonos elé.

Az egy pár első hatalmas füst felénk szerény szemtanuk felé lőn fujva, — s mi kegyeletes ámulattal igyekeztünk abból egy-egy darabot bekapni.

Szörnyü rossz volt ugyan, de szörnyen dicsértük.

K. Papp Miklós már háromszor gyujtá meg a háromszor elaludt szörnyeteget; midőn végre gyöngyöző homlokát letörlé, — szörnyü szédülés fogá el; s a tőle ritkán halott huszár imádságba tört ki.

Volt élcz és nevetés.

Nekem — ki legközelebb ültem hozzá — halkan igy szólt:

— Teleki Sándor, ezt vissza fogom neked adni!

Alig nehány nap mulva fenyegetését be is váltá.

Négyen vacsoráltunk a nemzeti szálloda egy külön asztalánál. Teleki S. K. Papp Miklós és a nem rég elhunyt szegény B. Gy.

Már tizenkettő felé járt az idő, midőn azt kérdé tőlem K. Papp Miklós, — hogy theára nem megyünk-é át a klubba?

Teleki érdekkel kérdé, hogy miféle klubba?

A K. Papp Miklós arczából ki őt annyira ismerém — azonnal kiolvastam, hogy a visszatorlás pillanatát eljöttnek hiszi.

— Hát valami klubb, — szolt K. Papp — s egyébre vivé a beszédet.

— No mond hát miféle klubb az! — forszirozá az ezredes.

— Egy titkos klubb, — kérlek ne tudakozódj tovább.

Teleki ezredes kezdett méregbe jönni.

— Miféle titkos klubb lehet az a melyet tőlem — ki Európa minden titkos társaságának tagja voltam — igy rejtegetsz?

— Hát megmondom édes Sándor: Ez egy oly klubb melynek alapszabálya tiltja, hogy abba mágnás betegye a lábát.

Nó csak ekkor jött igazán dühbe Teleki S.

— Hát használom-é a grófi czimet? Hát mint mágnást tekintesz te engem? Valóban ez már izetlenség!

Pap Miklós rettentő komoly képet vágva igy szólt:

— Bocsáss meg Sándor! Neked igazad van. Engedd, hogy a klubb titkárával megbeszéljük a dolgot.

Ezzel félre hivott, s pár percz alatt készen valánk a tervvel, mely egy ép az nap a klubba hagyott véres zsebbelire volt alapitva.

— A titkár urral — szólt Pap Miklós — tisztába jöttünk, ha beakarsz lépni a titkos társaságba, bevezetünk. Várjunk még nehány perczet mert 12 óra előtt nem lehet.

És ezek után négyen átmentünk az az emlitett kávéházba.

Egy kerek asztal volt a szoba közepén, — e körül áltunk föl. K. Pap Miklós beszédet tartott a democratia hivatásáról, s ünnepelyesen fölszóllitá az ezredest, ha leteszi-é a rendes fogadalmat. Az ezredes igennel felelve, — Pap M. fölkért, hogy hozzam a társaság jelvényét. Elöhozám a véres zsebbelit, melyet az asztal felett kifeszitve tartottam.

— Felhivom az ezredes urat — szólt P. M. hogy a fogadalmat letegye.

Az ezredes három ujját a kifeszitett véres kendőre tevé.

Ekkor már szörnyen megbántam, hogy idáig engedtem vinni a dolgot. Hisz ennek legegyszerübb következménye az lehet, hogy az ezredes mind a négy theás csészét a fejünkbe vágja. De a helyzet komikussága felülmulta félelmemet is. Elkezdtünk egyszerre nevetni.

Teleki Sándor kipirulva kérdé Pap Miklóstól:

— Hát ez mi akart lenni?

— Egy kis revanch azért a te jux szivarodért mely éppen itt kábitott el.

Teleki Sándor elnevette magát és igy szólt:

— Fiuk nem haragszom, jól csináltátok!

Természetes ezt megint Teleki nem hagyta viszonzásuélkül, — s talán még ott fenn is folytatják a tréfát hova mindnyájunk igaz bánatára már mindkettő elmene.

Hory Béla.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

zandó — törvényeket, azok időközben bekövetkezhető módositásainak figyelembe vételével az 1895. év első két hónapjában érvényben tarthassa és ezek alapján befolyó adókból és egyéb bevételekből az állami kiadásokat az alább következő szakaszokban meghatározott módon fedezhesse.

2. §. A kiadásokra nézve az 1894. évi állami költségvetésről szóló 1893. évi XXXI. törvényczikk rendelkezései irányadók, felhatalmaztatik azonban a kormány, hogy oly kiadásokat is fedezhessen ezen törvény életbelépte alatt, amelyek időközben alkotott külön törvények vagy törvényes intézkedések folytán fedezendők, de ugy ezen, valamint általában minden a jelen törvénnyel adott felhatalmazás alapján teendő — kiadás az 1895. évi költségvetés keretébe lesz beilleszthető.

3. §. Jelen törvény 1895. évi január hó 1-én lép életbe, de hatálya az 1895. évi állami költségvetésről szóló törvény életbe léptével megszünik; végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

Budapesten, 1894. deczember hó 4-én.

Dr. Wekerle Sándor, s. k.,
a pénzügyminisztérium vezetésével
megbizott m. kir. miniszterelnök.

A törvényjavaslathoz a pénzügyminiszter a következő rövid megokolást csatolta:

Az 1895. évi költségvetési előirányzatra vonatkozó előterjesztésemet az országgyülés őszi ülésszakának megnyilta után, jelesül már folyó évi október hó 9-én benyujtottam az országgyülés képviselőházának.

Tekintettel azonban a törvényhozás mindkét háza által a tárgy fontosságához mérten szükséglendő időre, nincs kizárva az a lehetség, hogy az erre vonatkozó előterjesztések ez év folyamán törvényerőre már nem fognak emelkedhetni. Eunélfogva a végből, hogy a közadók kivetésére és beszedésére, valamint a jövedékek kezelésére törvényes alap nyujtassék, s az állam összes szükségletei a jövő 1895. évi január hó 1-től fedezve legyenek, van szerencsém a jelen törvényjavaslatot tisztelettel bemutatni.

Az O. M. G. E. ügye.

Budapest, decz. 3.

Az Országos Magyar Gazdasági Egylet vasárnapi közgyülése elé napról-napra nagyobb érdeklődéssel néznek nemcsak az egyesület tagjai, hanem az ország egész gazdaközönsége. Ha valamikor, akkor ma, a mikor végre az agrárpolitika erőteljes akczióban indult meg Magyarországon, van szükség az O. M. G. E. függetlenségére.

Tudják azt az egyesület független, gazda tagjai, de tudja a kormány is, és az utóbbi vak eszköze a magát „reformpárt“-nak elkeresztelt csoport utján mindent elkövett arra, hogy az egyesület tagjait befolyásolja. Említettük volt azt a hivatalos hatalommal való visszaélést, a mit a földmüvelési miniszterium szakoktatási osztályának ideiglenes főnöke elkövetett a gazdasági tanintézeti tanárokkal szemben. Ez a presszio még erősebb a miniszterium belső és külső hivatalnokaira. — Nincs az a gazda Magyarországon, a kinek bármi összeköttetése volt a földmüvelési miniszteriummal, a kit ne igyekeznének a gróf Dessewffy elleni táborba bevonni.

A jelöltek.

A „független gazdák“ az utolsó közgyülés előtt tartott előértekezletén, a melyen 120-an vettek részt a tagok közül, választott végrehajtó-bizottság ma délután gr. Károlyi Sándor elnöklete alatt ülést tartatt. Ez ülésen megtörténtek a jelölések. Ma tehát két szavazó liszta áll az egyesület tagjai előtt:

A független gazdák jelöltjei.

Elnök: gróf Dessewffy Aurél, az O. M. G. E. volt elnöke, a kinek nevéhez a magyar agrármozgalom füződik, elnöke a Magyar Földhitelintézetnek is.

Alelnök: gr. Andrássy Aladár, az O. M. G. E. vols alelnöke, a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének elnöke.“

Alelnök: Bujanovits Sándor országgyülési képviselő s mint ilyen a földmüvelési érdekeknek a képviselőházban első szószólója, a Magyar Gazdatisztek Egyesületének elnöke.

Igazgató választmányi tagok: gr. Bethlen András volt földmüvelési miniszter,

gr. Esterházy Mihály nagybirtokos,

gr. Majláth József nagybirtokos,

Melczer Gyula Borsod vármegye volt alispánja, a Borsod vármegyei gazdasági egyesület elnöke,

Pallavicini Ede őrgróf nagybirtokos,

Lits Gyula országgyülési képviselő, földbirtokos,

Wittmann János országgyülési képviselő, a Délvidéki földmivelők egyesületének elnöke,

Somsich Andor nagybirtokos, a Somogymegyei gazd. egyl. elnöke.

A ki csak végig fut a névsoron, látja azt, hogy daczára minden törekvésnek, a melylyel a kormány bele igyekezett vinni a politikai érdekeket a „Köztelek“ palotájába, annak mai vezetőségében megvolt mindég és még megvan ma is az érzék arra, hogy eltekintsen minden pártérdektől akkor, mikor a földmivelésügyek védelmére kell megnyerni, arra termett, egész multjok és eddigi működésük által érdemeket szerzett férfiakat.

A miniszteri reformpárt jelöltjei.

Ezzel a névsorral szemben, összehasonlitásul közöljük még egyszer a reformpárt jelöltjeit. Tiszteletet érdemelnek mind, kitünő tagjai egytől-egyik a kormánypártnak, nagy érdemeket szerezhettek a közélet terén, csak egy terrenumon nem és ez az O. M. G. E. működése, az O. M. G. E. czéljai.

Elnöknek: Perczel Dezső,
Alelnöknek: gróf Keglevich István,
Igazg. vál. tag: Andrássy Aladár
Szentmártoni Radó Kálmán
gróf Bethlen András
Szegedy György
Döry Vilmos
Karsay Albert.

Maga a jelöltek névsora, teljes bizonyiték a czélzatokra, a melylyel az egyesületet támadók dolgoznak, s azokra a titkos erőkre, a melyek munkájukat irányitják.

Mi meg vagyunk győződve arról, hogy a vasárnapi közgyülés a mig fényes elégtételt fog adni azért a méltatlan támadásért, a melyben a kormány által dirigált „reformpárt“ gróf Dessewffy Aurélt részesitette a választásoknál, elfogadja azt a névsort, a melynek egybeállításánál más czél, mint a magyar mezőgazdaság ügye nem lebegett szem előtt.

A székely vasutak kiépitése.

Budapest, decz. 4.

A képviselőház közlekedési bizottsága báró Nicolics Feodor elnöklete alatt tartott tegnapi ülésében tárgyalás alá, vette a székely vasutak kiépitéséről szóló törvényjavaslatot, melyet gróf Bethlen Balázs előadó részletes indokolással elfogadásra ajánlott.

Bessenyei Ferencz magyar nemzeti szempontból is örömmel üdvözli a javaslatot és a Székelyföldön felhalmazva levő természeti kincsekre való tekintettel kétségtelennek tartja, hogy jövedelmezők is lesznek a szóban forgó vasutak. Ohajtandónak tartaná, ha a szászrégeni vonal is már 1897-ben kiépités alá vétetnék. Szájbély Gyula kérdi, vajjon Románia részéről is megtörténtek-e a kellő intézkedések a gymesi csatlakozás létesitésére nézve?

Meltzl szintén hozzájárul e javaslathoz s kérdi a minisztertől, mikorra remélhető az alvincz—n.-szeben — vöröstoronyi vonalnak az állam segélyezésével való kiépitése?

Lukács miniszter előadja, hogy az előbbeni kormányok, mint a jelenlegi behatólag foglalkoztak a Székelyföld közlekedési viszonyai megjavitásának ügyével. Kisérletek tétettek mindenféle módozattal, de azok nem vezettek praktikus eredményhez s nem is lehet arra számitani, hogy magánvállalkozás utján az egész hálózat ki lenne épithető. Ez inditotta a kormányt arra, hogy a hálózatnak állami költségen való kiépitését hozza javaslatba. A mi a felvetett kérdéseket illeti, Oláhország a nyert informácziók szerint a kikötött határldőre meg fog felelni a gyimesi csatlakozást illető nemzetközi kötelezettségének. Az egész hálózat létesitése azért vétetett fel a törvényjavaslatba, mert bármelyik vonalat tekintjük mindenik szükséges, és az állami érdekek által indokolva van, ugy, hogy a hálózatból alig lehet valamit kihagyni. A törvényjavaslat megmondja, melyik vonal és mily költséggel létesitendő sürgősen és első sorban; a többire nézve későbbre tartatnak fenn a megfelelő intézkedések. A költségekre nézve előadja szóló, hogy a Vaskapu szabályozásra előlegezett összegek visszaszerzése utján a pénztári készletek kiegészittetvén, a vasutépitésre ezen összegek lesznek felhasználandók.

A vöröstoronyi csatlakozás kérdésével szintén foglalkozik szóló és reméli, hogy aránylag nem hosszu idő alatt e kérdést is megoldás elé fogja vezetni. Szóló csak örülni fog annak, ha ezzel kapcsolatban a helyi érdekeltség kellő áldozatkészsége mellett a Meltzl által emlitett összeköttetés letesithető lesz, a mely irányban a maga részéről is közre fog müködni.

Kolozsvári Kiss István, Tolnay Lajos, Kállay Lipót és Bottlik felszólalása s Lukács miniszternek válaszai után a bizottság változatlanul elfogadta a törvényjavaslatot. A kereskedelmi miniszter jelentései a szent-lőrincz-szlatina-nasiczi, a baja-zombor-ujvidéki, az esztergom-almás-füzitői s az erdőspádanagysomkuti helyi érdekü vasutakról tudomásul vétetvén s a temesvár-nagyszent-miklósi h. é. vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslat elfogadtatván, az ülés véget ért.

A közuti vasut forgalma.

(Nem statisztikai adatok.)

A közuti vasut igazgatósága sokat törte a fejét, hogy miképen lehetne a közuti vasut utasainak számát növelni, hogy állandóan tele kupék robogjanak végig az utczákon, s a nagyérdemü közönség abba a csalódásba essék, hogy a közuti vasutnak állandóan sok utasa van s ez által maga is kedvet kapjon az utazáshoz.

Először az ujságirókra gondoltak. Ezek ugy is jelen szoktak lenni mindenütt a pokolban s igy bizonyosra vették, hogy állandóan a kupékból figyelik a nap eseményeit. Potya jegyet adtak hát, de fájdalommal kellett tapasztalniok, hogy a riporterek lusták az utazáshoz.

Másodizben — tekintettel, hogy perlekedő nemzet vagyunk, a hatósági kézbesitők jutottak ingyen utazáshoz. Perelünk, czivakodunk mindenkor és hol idézést, hol végzést kell sürün kézbesiteni. Ezzel ugyan jelentékenyen emelkedett az utasok száma, de még mind nem közelitette meg a remélt létszámot.

Harmadszor is gondolkodóba esett hát az igazgatóság és végre megszületett a csalhatatlan ötlet. A végrehajtókat kell ingyen jegygyel ellátni, gondolták magukban. Ezek éjjel-nappal, este—délben mozgósitva vannak. A pompás gondolat annyira beütött, hogy nemcsak a kupék vannak állandóan végrehajtókkal zsufolva, de külön vonatról kell, hogy az igazgatóság gondoskodjék.

E külön vonatok jeladása nem csengettyüvel, hanem dobszóval történik . . . .

Bum-bum.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, deczember 5.

— **Izabella-egyesület.** Az „Izabella-egyesület előkészitő bizottsága“ részint jelentkezés, részint meghivás utján az egyesületet megalakitó közgyülésen a következő urnők s urak közremüködésére számit:

Albach Gézáné, dr. Asztalos Jánosné.

Gr. Béldi Ákosné, dr. Balog Károlyné, Boros Györgyné, dr. Benel Jánosné, Bölönyi Józsefné, Boros Sándorné, Benigni Sámuelné, Bartha Miklósné, br. Bánffy Ernőné, Babos Sándorné, dr. Békésy Károlyné, Beregszászi Lászlóné.

Csiszár Gyuláné, Csermák Gyuláné, Csiky Teréz.

Demjén Ágostonné, Ditrói Mórné, Deák Pálné, Donogány Gergelyné, Dunky Béláné.

Északy Károlyné, Engel Gáborné.

Ferenczy Ignáczné, Ferencz Józsefné, Frankis Jánosné, Farkas Gézáné, Fischer Vilmosné, br. Feilitsch Arthurné, Fekete Gáborné, Fekete Béláné.

Girsik Jánosné, Gyulay Lászlóné, Gyulay Árpádné, Gyarmathy Miklósné, dr. Gámán Béláné, Gajzágó Antalné, De Gerandó Antónina, Girsik Gyuláné, Gámán Zsigmondné.

Holdampf Gerőné, Hóry Béláné, Hindy Árpádné, Haller Károlyné, Höntz Kálmánné, Haller Rezsőné.

Özv. Inczédy Sámuelné.

Kuszkó Istvánné, Korbuly Józsefné, Kiss Sándorné, Kozma Ferenczné, Korbuly Bogdánné, br. Kemény Gézáné, Kiss Mórné.

Dr. Létay Gáborné, László Józsefné, dr. Lengyel Dánielné, Lázár Aurélné.

Mihály Lászlóné, Merza Lajosné, Mohay Károlyné, Megyeri Dezsőné, br. Mansberg Sándorné, Matusofszky Andrásné.

Nagy Gyuláné (tanár), Nagy Lajosné, Nagy Mihályné.

Óváry Kelemenné.

Dr. Pisztori Mórné, Purjesz Zsigmondné, Poszler Gyuláné, dr. Petz Vilmosné, Polcz Rezsőné.

Dr. Rohonczy Lajosné, Régeni Györgyné.

Sipos Gáborné, Somlyay Lászlóné, gr. Schweinitz Gyuláné.

Szakács Péterné, Szász Domokosné, Szvacsina Gézáné, dr. Szőcs Emilné, Szőcs Ákosné, Széky Miklósné, dr. Szentkirályi Kálmánné, Széchy Lorenz Józefin, Szacsvayné, Szilágyi Béláné.

Tóth Józsefné, Toczauer Ödönné, Trandafir Miklósné, gr. Teleki Lászlóné (Koltói).

Hankó Veress Károlyné, özv. Veress Sándorné, Vikol Andrásné, Vincze Istvánné, Virányi Istvánné, Vályi Gáborné, br. Vesselényi Istvánné.

Zeyk Józsefné.

Albach Géza, Deák Pál, Magyary Géza, Losonczy János, Szvacsina Géza, Nagy Lajos, Biró József, Magyary Mihály, Tanács gyógyszerész, Szabó Samu, Merza Lajos, br. Feilitsch Arthur, br. Mansberg, Eöry Ernő, Szadeczky Lajos, Moldován Gergely, Hindy Árpád, Korbuly József, Hóry Béla, Széky Miklós, Polcz Rezső, Lázár Aurél, dr. Pataky Leó, Haller Károly, Hamvas József, Kiss Sándor, Deáky Albert, Gámán Zsigmond, Salamon József dr.

— **Eljegyzés.** Halászi Lovich Dezső aradmegyei birtokos ma délután tartotta eljegyzését Benel Paulinnal, Benel Ferencznek, a kolozsvári függetlenségi párt kiváló elnökének szép és bájos leányával.

— **Felhivás.** Tisrtelettel felkérem ama kisasszonyokat — kik szivesek voltak a „Karácsonyi Bazárban“ való közremüködésüket megigérni — hogy csütörtökön f. évi decz. 6án délelőtt 11 órakor kül-monostor utcza 5. számu szállásomon — előleges értekezlet végett megjelenni sziveskedjenek. Br. Kemény Gézáné rendező elnök.

— **A Szász Gerő** jubileumára, — mint bpesti levelezőnk irja, a Petőfi-társaság részéről Endrődi Sándor és Szana Tamás fognak lejönni.

— **Vörösmarty-ünnepély.** A kolozsvári róm. kath. főgymnasium ifjusága deczember hó 8-án, szombaton, a főgymnasium disztermében Vörösmarty-ünnepélyt rendez. Az ünnepély müsora a következő: 1. Párizs rózsája. Keringő, Camillo Linkától. Előadja a főgymn. zenekara. 2. Ünnepi besséd Vörösmartyról. Tartja Pazourek Ferencz VIII. o. tanuló, az önképzőkör elnöke. 3. Concert I., Beriottól. Előadják; Folyovich Albert VIII. osztályos tanuló (hegedün) és Pap Jenő VIII. osztályos tanuló (zongorán). 4. Magyar népdalok, Taritky Ferencztől. Előadja a főgymn. dalárda vegyeskara. 5. Az árvizi hajós, Vörösmartytól. Szavalja Dániel István VIII. o, tanuló. 6. I. A bérczen, Stökkigtől és II. A tavasz ébredése, Bachtől. — Előadják: Podhorszky József VIII. o. tanuló (hegedün), Széky Tibor VII. o. tanuló (fuvolán) és Senn Ottó VI. o. tanuló (zongrán.) Angyalok kara, az „Ember tragédiájából“ irta Erkel Gyula. Előadja a főgymn. dalárda gyermekkara. Salamon, Vörösmartytól. Szavalja Zecha Gyula VII. o. tauló. Magyar népdalok. Előadják: Dániel István VIII. o. tanuló (hegedün) és Benel Antal VIII. o. tanuló zongorán. Az éj, Schuberttől Előadja a főgymn. dalárda vegyeskara. Marseillaise, Liszt Ferencztől. Zongorán előadja Taritzky, Ferencz VIII. o. tanuló.

— **Szinház.** A rendes páholybérlőkön kivül, a mi szintén igen csekély, alig egynehány ember nézte tegnap este az előadást a szinházban, pedig Sipos Etelka a „Nebánts virág“ czimszerepében igen kedvesen játszott s szépen énekelt. Nem ugy a többi szinészek. Ezekre ugy látszik nagy hatással volt a nézőtér rideg üressége, mert oly vontatottan, unalmasan játszottak, hogy sehogy sem tudták a közönséget vidám hangulatba hozni. Változatosabb repertoirról gondoskodjék az igazgatóság, ha azt akarja, hogy a nézőtér megteljen.

— **Az „Unitárius Közlöny“**, mely Brassai Sámuel és Boross György tanár gondos szerkesztésében jelenik meg, legujabb száma igen értékes dolgokat tartalmaz.

Aura.

— **Angol regény.** —

Az „Ellenzék“ számára forditotta:

AMICA.

XXIV.

(Folytatás.) (49)

Én künt várakoztam mig a korházban volt; midőn láttam, hogy onnét kijött, ide jöttem, és öt perczczel előbb érkeztem meg mint kegyed; mert reményltem, hogy ide fog jönni.

E magyarázat alatt Aura hallgatva és lesütött szemekkel ült. A szoba szegletén egymás mellett ültek egy diványon; lady Hampstead valamelyik távozó vendégével szoritott kezet: a szobákban maradt vendégek egy kissé távolabb állottak tőlük s apró csoportokba oszolva beszélgettek: Wynyard és Aura ugy szólva egyedül voltak. Terence lassu és komoly hangon beszélt, szemeit folytonosan a szép arczon nyugtatva.

Mennyire imádta Aurát! Angyali jósága és könyörületessége mennyire megnyerte a szivét! — Ah miért — miért volt ez a drága gyöngy, ez a királyné az asszonyok között tőle oly végzetesen elszakitva?

— „Szeretem, szeretem őt!“ — kiáltotta egy hang benne. Nincs hozzá hasonló e földön. Szeretni fogom halálom órájáig!

A Terence érzelme a természetének a legjobb és legnemesebb részéből keletkezett. Tiszta lelkében nem fordult meg olyan gondolat, mely által bálványát hozzá kevésbbé méltó tettel szentségtelenitette volna meg azon lelki imádásnak, melyet minden férfi szégyen nélkül felajánlhat annak a nőnek, bármily végzetesen legyen tőle elválasztva, a ki legmagasabb ideálját tölti be.

A mi Aurát illeti, egész lelke zürzavarral volt betöltve. Reszketett, örvendezett, meg volt ijjedve és mindenek felett teljes bámulatba volt ejtve. Szive nem kevésbé vert a rémülettől, mint azon titkos örömtől, melyet nem tudott legyőzni. Végre megszólalt és szavai gondolatait fejezték ki.

— Wynyard ur, én nem tudom megérteni, hogy ön miért kisért engem, ezt tenni valóban nagy bolondság és kisottias dolog volt, ámbár meg vagyok róla győződve, hogy a legjobb és nemesebb szándékból tette; de nem kellett volna megfeledkezni róla, hogy indokait félremagyarázhatná az a nő, a kinek az ön figyelmére és idejéhez joga van. Oliva, a ki lady Halboroughnál volt, meglathatta önt az ablakból, midőn oly meggondolatlanul utánam hajtatott.

— Oliva! Mi köze lett volna neki azzal? — kérdé Terence meglepetéssel. Az én mozdulataim birhatnak-e jelentőséggel Marchmont kisasszony előtt?

— Önnek bizonnyal tekintettel kellene lenni az ő erzelmei iránt, — kezdé Aura.

És aztán, szemeit egy pillanatra a Terence arczára emelve, hangja megtagadta a szolgálatot.

— Szent ég, — mondá Wynyard suttogva, — lehetséges-e, hogy kegyed annyira félreértsen engem, hogy azt képzelje, hogy Marchmont kisasszony és közöttem, a legtisztább és egyszerübb barátságon kivül másféle viszony van.

Az Aura kifejezésteljes arcza bibor szint váltott, aztán hirtelen osyan fehér lett, mint a ruhája, mig szive az öröm miatt vadul dobogott. Tehát Olivát nem szerette!

Nehány, Aurára nézve rettenetes veszedelmes és Terencére majdnem legyőzhetlen kisértő pillanatig egyikőjük sem szólott; de azért a szavak nem tudták volna nekik az igazságot teljesebb bizonyossággal megmondani, mint ez a sokat jelentő hallgatás, — az igazságot, mely fájdalom, oly kegyetlen és oly reménytelen volt!

Ők szerették egymást és szerelmük nem volt egyébb csak bün és szégyen, olyan dolog, a mit el kellett titkolni és rejteni, a mi ellen éjjel-nappal, hónapról hónapra és évről évre küzdeni és harczolni kellett, nehogy az legyőzze őket.

Nehány pillanat mulva, mely előttük egy egész életkornak látszott, oly sok fájdalom és bánkódás vegyült azon félelmes örömhöz, mit azok a pillanatok magukban foglaltak, Aura felállott és a kezét Wynyard felé nyujtá.

— Ugy-e nem sokára távozik a városból? — mondá.

És daczára, hogy e szavakat kérdés alakjában mondta, esdeklő kérés fejezett ki.

— Mihelyt tehetem, — volt a lassu hangon adott válasz.

— Egy vagy két olyan kötelezettségem van, melyekért még itt kell maradnom. De mondá hirtelen szemeibe — ne féljen. Kérem bizzék bennem! Ne üzzön el egészen a jelenlétéből! Mi haszna lenne annak?

Nem tud bennem bizni? — Ne távolitson el az életétől! — Kérem legyen a barátném!

Hogy barátnéja legyen, néha találkozzék vele, hogy kedves arczát lássa, és a hangját hallja, — hogy tudott volna ilyen kérésre „nemet“ mondani?

— Legyen kivánsága szerint, válaszolá nagyon lassu hangon. De jobb lesz ha mi nagyon ritkán találkozunk. Higye el — tevé utánna szilárdabb hangon, és a szivét tolmácsoló tekintettel nézve reá, — higye el, hogy én bizom önben, teljesen és feltétlenül, bizom, most és mind örökké. Aztán hirtelen „Jó éjt“ kivánt s tovább ment; és nehány pillanat mulva elhagyta a szobát.

De Aura tudta a szive mélyeben a mint a saját háza felé hajtatott, hogy sokkal bölcsebben tette volna, ha Wynyardnak a kérését meg tudta volna tagadni, és soha sem látná többé.

XXV.

Az Aura ebédjéről Oliva nagyon lehangolt és bünbánó lelki állapottal ment haza. Ő félt Aurától, a hogy az ingadozó gyenge és gyáva természetüek félni szoktak azoktól, kiknek egyenessége és erkölcsi ereje a mentségeket sem magukban, sem másokban nem türik; a barátnéja szemeiben levő tüz, becsületes szavainak a leforrázó gunyja felnyitotta az Oliva szemeit egy kissé a saját gyávaságára és kétszinüségére, és most az egyszer megtörtént, hogy őszintén szégyelte magát enmaga előtt.

Szinte hajlandó volt azt tenni, a mit Aura mondott, irni Dávidnak és tudatni vele, hogy számára többé nincs remény, hogy neki nincs elég ereje ahhoz, hogy az anyja akaratának ellent tudjon állani és nincs annyi álhatatossága, hogy ő hozzá meghatározatlan ideig hü maradjon.

— Két évig várakozni! — gondolá szomoruan. Hogy tudjak én mamámak két évig ellentállani?

Hisz az egy fél életidőnek látszik előttem! És haa bárót visszautasitom, ezzel a dologgal végzek, mama rögtön talál egy más férfit, a ki miatt ostromol és üldöz. Talán azt kellene tennem, a mit Aura mondott és megmondani Dávidnak, hogy igéretemet nem tudom megtartani.

Az éjt ébren és sirva töltötte, de midőn eljött a reggel, a bizonytalanság és határozatlanság által épen ugy volt gyötörve. mint midőn lefeküdt.

Azonban lady Adéla egy nagy elhatározásra készitette el magát. Tegnap este nagyon kellemetlen csalódása volt, látva, hogy Wynyard nem használta fel az alkalmait; ő bizonyosra vette, hogy a hátulsó szalonban a diványon házassági ajánlatot fog tenni a leányának. Fél óra hosszat voltak ott együtt — ez bőséges idő volt arra, hogy mindent eligazitsanak — és ő nem mondott semmit! Ő kétségbeesetten és remélve a remény ellen, csüngött azon a gondolaton, hogy Terencet még mindig meg lehet nyerni Olivának. Azok oly sokat voltak együtt a a rivierán és oly jól látszottak egymást megérteni, hogy talán alig lehetett csudálni, ha ő csalódott, miután annyira kivánta megcsalni magát — mert Wynyard a legkivánatosabb udvarlója volt Olivának, mindazok között, kik közeledtek hozzá.

És lady Adéla érezte, hogy ha a leánya Wynyardot meg tudná nyerni, ez a házasság minden ambitióját kielégitené. Az ő szemeiben Wynyard minden tulajdonsággal birt, a mi egy vőben kivánatos és a lord Cliffville végzetes betegségét tudva, most már bizonyos volt, hogy Terence egykor lord Oxtown lesz. Baron von Gröhnstein csak olyan másodrendü készletben tartott párti volt; a külföldi bárók nem nagy becsben voltak és gazdaságuk, melyet néha meseszerünek állitanak igen gyakran valótlannak bizonyul; — és az ember soha sem tudja, hogy a szokásuk és jellemük milyen és hogy a háttérben nincsen-e morganikus feleségük.

Azonban, a Wynyard tegnap esteli megfoghatatlan hallgatásával szemben — a mi elég világosan bizonyitotta, hogy Oliva iránt nem voltak komoly szándékai — a legnagyobb bolondságnak látszott lady Adéla előtt, a báró megfogására való lépéseket még továbbra halasztani.

Ez már a harmadik évadja volt Olivának; és ő huszonegy éves volt. Más leányok — fiatalabbak nála — férjhez mentek vagy jegyesek voltak.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

— „Rollandnét" Szász Gerő darabját eniti föl a szerző jubileuma alkalmából olozsvári nemzeti szinház hétfőn. A pró- szorgalmasan folynak belőle.

— **Korcsolyázás.** Kedvező idő esetén nap kezdik meg a korcsolyázást a séta- tavon villany-világitás és zeneszó mellett.

— **Német szinészek szinpadunkon.** Azon alomból, hogy hazafias ellenzékünk, nagy lködés árán leszavazta az utolsó kisérletet, lyet a német szinészet a Pestre való be- s érdekében tett, az E—s. Zilahi Kiss s tollából egy tárczát közölt, mely lebirja émet szinészet utolsó kolozsvári szereplé- 1834-ben Estei Ferdinánd a Kolozsvárra evezett gubernator hozott magával egy si társulatot s kényszeritette a magyar nészeket, hogy minden másodnapra enged- át nekik a szinházat. Az első német elő- s napján a felháborodott kolozsvári kö- ség a szinházhoz gyült s nem engedte , hogy az előadást megkezdjék. S az el maradt. Harmadnap ujra német előadás hirdetve. Kora reggeltől kezdve katona- , még pedig századonkint czirkált az ut- kon. Ellenben a két főtanoda ifjusága s yszámu nép a farkas-utczát állotta el. Tiz kor kiadták a katonáknak a rendeletet, y verje szét a tömeget. Az ifjuság nem edett, felszedték az utczakövezetet, való- os torlaszt épitettek akár a párisi forra- makon, s hajgálni kezdték a katonákat. Azok etője tüzet vezényelt s a tanulók közül töb- elestek. Majd az egész csoport beszorult ref. collégiumba, melynek kapuját bezár- s rendszeres védelemre készültek. A senior részre osztotta őket. Felhordta a köveket ablakokhoz, a másik fele pedig dobálta a ledő katonaságot, kik közül sokan sulyo- megsebesültek. Ekkor a várból ujabb 4 ad érkezett. A fiuk el voltak szánva. — nban az ujonnan érkezettek vezére Pá- kapitány beszüntette a tüzelést, s fel- ott: „Fiuk! béke veletek, éljen a haza!" a fiuk abba hagyták a védelmet.

Pávait harmadnap nyugdijazták. A né- előadást e napon sem tartották meg. madnap a nép látszólag nyugodt volt. onaság állt őrt a szinháznál, s a főher- teljes kiséretével szinházba kocsizott. 7-ig, 8-ig, a függöny nem mozdul. Le- ek a szinpadra, de ott nem volt egy szál ész sem. Mert a mint bekanyarodtak a s-utczába, minden szinészt három álar- vett körül, kik a szinház helyett kiko- ztatták őket Felekre. Odagyült az egész gő társulat. Ott valaki beszédet tartott k s felszólitotta, hogy ne akarják elfog- a nemzet szinházát. Egy pohos fráter sen protestált, s ezért lekapták, s két u jó huszonötöt vert reá, jó példa- ul.

A többiek nem várták ezt be. Megfo- ták hogy elmennek, s el is mentek. E rendezői Teleki László, Wesselényi Mik- s Kemény voltak.

— **Szinházi hir.** Mihályfi Károly máso- vendégjátékául egy rég adott romantikus ma: „Delila" kerül holnap szinre. Mi- fi mellett a főbb szerepeket: Hunyadi, émi Giza, E. Kovács Gyula, Hegedüs és játszák.

— **A kolozsvári menza akademika** A asztal eszméje nemcsak az ifjuság, ha- a közönség körében is élénk visszhangra . Az ifjusági gyülés a menza és a mil- m ünnepély tárgyában e hét péntekén de ezt megelőzőleg Krenner Miklós egye- köri és diákszövetségi elnök, csütörtökre ebb körü értekezletre hivta össze az if- i egyletek képviselőit, hogy határozott áju inditványokat lehessen tenni a köz- ésnek és hogy a mozgalomba a segély- teket is be lehessen vonni. Remélhető, a mozgalomnak meg lesz a kellő ered- e és sikere, s a diák-asztal megalapitása i jótétemény lesz a egyetemi polgár- nézve.

— **Hymen.** Székely András kaali unit. szük családi körben f. hó 1-én tartotta yegzőjét Kolozsvárt Demény Anna kis- nyal. Az esketési szertartást Péterfi lelkész végezte. Tanuk voltak: Zsakó n táblai biró és Vécsei Sámuel. A fiatal másnap már a vőlegény lakhelyére Ka- utazott. Áldás a frigyre.

— **A mészárosok uj árucsarnoka.** A svári mészáros ipar-társulat a reformá- tátus főtéri palotájában az udvaron két- két igazán modern husárulási csarno- endezett be. Mindenik csarnokban 14 nyasztal van, a legérzékenyebb mérleg- látva, ugy, hogy a legegyszerübb cseléd csak rátekint a mérlegre, azonnal kon- hatja, hogy a hus pontosan van-e ki- , vagy nem. Ez uj árucsarnokoknak az ik előnyük, hogy kétfelől lehet hoz- jutni, a főtér és az óvár felől. Mind- csarnokban lesz állandólag egy fel- , ki a vásárló közönség esetleges pa- azonnal orvosolja. Az árucsarnokok reggel nyillanak meg a közönség szá- Az árak a következők lesznek: mar- ak kilója **40 kr,** disznóhusnak **44** ornyuhusnak **30** krtól feltelé.

— **Dobos G. József** a Benigni-pincze igen szép jelét akarja adni emberba- elmeinek. A mint értesülünk ugyanis csonyi ünnepek alatt a Kolozsvárt élő y 48-as honvédeket és 25—30 árva y gyermeket meg akar vendégelni. Do- zsef e szép tette nem szorul dicséretre.

— **Az alakulóban levő** Izabella egyesü- készitő bizottsága Gámán Zsigmond marai titkártól egy tájékoztató irat kapott, — mely a fővárosban hasonló egyesület keletkezését, fejlődését és humanus müködését előtünteti. Adományozó egyuttal bejelentette, hogy mind ő, mind neje a mozgalom támogatói sorába lépnek. A bizottság a küldeményt és a támogatást is nagy örömmel és köszönettel fogadta.

— **Izabella** egyesület alakuló közgyülésére mindazokat kéri az előkészitő bizottság megjelenni, a kik az ügy sikerét óhajtják. Névre szóló meghivókat csak kevés számban küldött szét az elnökség azok részére akik az ügy iránti érdeklődésüket előzetesen kifejezték.

— **Népszerü előadások Maros-Vásárhelyt.** Az iparosok és ipari munkások képzésére alakult országos bizottségnak marosvásárhelyi osztálya, — mint lapunknak irják — decz. hó 2-án kezdette meg az idei felolvasó cziklust, László Gyula kamarai másod-titkár előadásával, ki a kiállitások czéljairól s a küszöbön levő ezredéves kiállitás jelentőségéről beszélt érdekesen és tanulságosan. — A programm további sora igen érdekesen van össze állitva, az irodalom, történet, földrajz, természetrajz és jogtudomány köréből. Az előadásokat a város nevezetesebb tanárai, ügyvédjei és orvosai fogják tartani.

— **Vigszinház szubvenczió nélkül.** Hogy mennyi igazuk volt azoknak az ellenzéki képviselőknek, a kik a tervezett vigszinháznak nyujtandó 200.000 foritnyi állami segélyről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával azt vitatták, hogy ha ilyen szinházra csakugyan szükség van és ha azt egészséges alapokon tervezik, akkor az állami segélyre nem szorul: azt a legfényesebben igazolja az a tény, hogy éppen akkor, a mikor az ellenzék az emlitett törvényjavaslatot a képviselőházban megbuktatta, egy konzorczium nevében Ágai Adolf, Aczél Endre és Bessenyei Ferencz országgyülési képviselő kérvényt nyujtott be a székes főváros tanácsához, egy a főváros területén létesitendő magyar vigszinház engedélyezése iránt. A folyamodók nem kérnek sem telket, sem pénzbeli segélyt, csak konczessziót; a tisztán magyar vigszinház tehát létre fog jönni és pedig — ugy látszik — egészségesebb alapon, mint a hogyan az a másik konzerczium tervezte.

— **Emléktábla Kossuth szülőházán.** Kossuth Ferencz távozása után — mint irják — ujra szóba került Kossuth Lajos születési helyének emléktáblával való megjelölése, mely ügy tudvalevőleg már évek óta huzódik, mert a tállyaiak magukuak vindikálják az emléktáblát, minthogy Kossuth Lajost ott keresztelték. Most azonban az ügy döntő fordulatot vett, a mennyiben Vitányi szerencsi főszolgabiró kérdést intézett Hodinka uradalmi kormányzóhoz, hogy nincs-e kifogása gróf Andrássy Dénesnek, mint háztulajdonosnak az emléktáhla elhelyezése ellen? — A hazafias főur kijelentette, hogy örömmel veszi tudomásul a dolgot, sőt a történeti jelentőségü szobát is örömmel ajánlja fel az emlékjelölő bizottságnak, csak azt köti ki, hogy Kossuth emlékéhez méltó legyen a tábla. Minthogy pedig a monokiak ugy értesültek, hogy a rimaszombati, a torna-aljai, gömöri Kossuth-asztaltarsaság, valamint a tályai, szerencsi és a s.-a.-ujhelyi polgárság már tetemes összeget gyüjtött az emléktáblára, igy már az anyagiakról gondoskodva lévén, csak szellemi vezetőre van szükség, ki a nemesczélu hazafias mozgalom élere álljon, és ama lelkes polgárok régi óhaját megtestesitse.

— **Vadászat gróf Zichy Jenőnél.** A mult héten gróf Zichy Jenő szentiványi és zichyfalvi birtokain nagy vadászatok voltak, a melyeken a háziuron kivül gr. Bethlen Gábor, az Emke elnöke, gróf Bethlen András, volt földmivelési miniszter, gróf Bethlen László, gróf Lázár Jenő leányával, Nóra grófnővel, gróf Henkel Viktor, gróf Zichy Manó, idősb és ifjabb gróf Zichy János, Ürményi Bernát, Elek Gusztáv, Meszlényi Lajos, Fernbach Chernel Gyula és Lits Gyula képviselők, Scherer Camillo Bukly angol tábornok, Vértessy és Boda Sándor vettek részt. Az előkelő nimród-társaság 1259 darab különféle vadat lött. Lázár Nóra grófnő, a ki kitünő lövőnek bizonyult, ezék közül sokat ejtett el. A vadászatot fényes lakomák követték, melyeken a grófi család hölgytagjai is részt vettek.

— **Móricz Pál vád alatt.** A nagyváradi királyi törvényszék tegnap nagyérdekü vádhatározatot hozott. A törvényszék Móricz Pált a magyar képviselőháznak egykori egyik vezéralakját, hamis bukás, két rendbeli sikkasztás és csalás vétsége miatt helyezte vád alá. A vádhatározatot, amely Móricz Pál ismeretes csődügyére támaszkodik, kilencz ivnyi megokolással látta el a törvényszék.

— **A serum vámmentessége.** Az osztrák-magyar monarkhia — mint bécsi levelelezőnk utján értesülünk — valamenyi európai államnal tárgyalásokat kezdett, hogy a szerumnak általános vámmentességet engedélyzzenek.

— **Katasztrófa a tengeren.** A „Frankfurter Zeitung"-nak jelentik Yokohomából: Az „Albertine" gőzős vasárnap reggel sürü ködben összeütközött egy nagy ismeretlen személyhajóval. Az utóbbi elmerült, és pedig — a mint hiszik — összes utasaival együtt. Az „Albertine" mentő-csonakjait kiküldték, de eredmény nélkül. „Albertine"-, mely az összeütközésnél megsérült, Yamourhban horgonyt vetett.

— **Érdekes vendég a Házban.** Flourens volt franczia miniszter Pétervárról való visszatérésében jelenleg Budapesten időzik s hétfőn délelőtt meglátogatta a képviselőházat, hol közéletünk számos kitünőségével ismerkedett meg. A bemutatást Helffy Ignácz végezte, nemsokára Fleurens a buffetben kedélyesen reggelizett Tisza Kálmánnal és Csáky Albin gróffal.

— **A „Cabotius" 100-dik előadása.** Az idei szinház-év legnagyobb eseménye Párisban: Pailleron „Cabotius" czimü szinmüve, tegnapelőtt került szinre századszor a „Theatre Français" deszkáin. Pailleron ez alkalomból barátai és a szereplő müvészek tiszteletére fényes ebédet adott palotájában, a hol Munkácsy is jelen volt, — az előadás jövedelmét, ezerhusz frankot pedig a szerum beszerzésének a költségeire adományozta.

— **Garibaldi kardja.** Az Egyesült-Államokban, Windsorban a minap megi halt egy Mrs. Mundell nevü asszony, ak egyébb értékes tárgyak közt egy kardot is hagyott hátra, amely valamikor a Garibaldié volt. A kardnak története van: Garibaldi, abban a hadjáratban forgatta volt, amelyet az uruguayi köztársaság az argentini köztársaság diktátora, Rosas ellen folytatott. Garibaldi mielőtt Amerikából hazatért, kardját egyik legjobb katonájának, Mundellnek ajándékozta, a most elhunyt Mrs. Mundell édes, atyjának. Windsorban most ezt a kardot mint „Garibaldi-emléket" kegyelettel őrzik.

— **Az uj igazgató.** Budapestről irják, hogy a nemzeti szinház interregnuma valahára véget ér. A kettős igazgatóság eszméjét elejtették és Festetich Andor gróf lesz a nemzeti szinház igazgatója. Somló Sándor mint dramaturg fog müködni, ő lesz a nemzeti szinház öt tagból álló drámabiráló bizottságának elnöke. A bizottság három eddigi tagja, Ambrus Zoltán, Bartók Lajós, Várady Antal megmrad.

— **A föld leghidegebb pontjai.** Érdekes, hogy a mig egy-egy földrésznek, egy egy égővnek meg van a maga faunája s az állatok csak nagy nehezen képesek más világrészben mogszokni s már a mérsékelt öv állatai sem élnek meg az egyetlen kutyán kivül a hideg éghajlat alatt, addig embert mindenütt találunk. A tropikus egyenlitői világ s a sarkok jégvilága egyaránt ismerik az embert. A tél beálltával nem lesz érdektelen felsorolnunk azokat a helyeket a sarkok táján, melyek a földnek bár leghidegebb pontjai, mégis lakottak. A leguagyobb hideget idáig Kelet-Szibériában észlelték. Wild szent-pétervári tanár, ki egy egész évig tartózkodótt e borzasztó vidék Werchojansk nevü falvában, a következőket jegyezte föl a hőmérsékletről: Januárban az átlagos hőmérsék — 53·1 fok volt, februárban —46·3, márcziusban — 47·7, áprilisban — 15·8, májusban — 0·1, juniusban -|- 9·6, juliusban -|- 13·8, augusztusban -|- 6·4, szeptemberben — 1·6, októberben — 20·2, novemberben — 40.1, deczemberben — 49·9 Celsius fok volt. Mi, a mérsékelt öv lakói — 15 fok hidegnél tarthatatlannak mondjuk a telet. Micsoda élet lehet az, ott fenn a jeges világban, mikor az ember a nálunk virágillatos, lombos, napsugaras májusban is jeget s mindig csak jeget lát maga körül. És még ott is „sok az ember és kevés a fóka!

— **Frangepán gyürüje.** Dr. Thode a hiedelbergi egyetem tanára a napokban felolvasást tartott, melyben egy gyürünek a történetét mondta el, mely gyürü állitólag Frangepán Kristóf, horvát báné volt. Ugyanis ő ezelőtt két évvel a velenczei királyi könyvtárban dolgozott s két paraszt egy gyürüt hozott hozzá, melyet Pordenone mellett a föld alatt három méter mélységben találtak. Thode tanár megvizsgálta a gyürüt, mely szemmel láthatólag német munka volt a 16. századból s gót betükkel e fölirást viselte: Mit Willen bin eigen. Hosszas kutatás után rájött, hogy ezt valószinüleg Frangepán Kristóf, ki a 16. század elején, mint horvát bán Miksa császár hadában Velencze ellen sereget vezetett, veszitette el. A háboru 1511-ől 1514-ig tartott s ugyanez időből való Frangepán nejének egy levele is, melyet nemrégiben táláltak a velenczei királyi könyvtárban s melyben kéri Frangepánt a felesége, hogy az elveszett gyürü helyett csináltasson egy másikat. A nő, ki egy augsburgi nemes ember leánya, Lang Dorttya volt, aztán, mikor férje a velencziek fogságába került, férjével önként osztotta meg a fogságot, s Velenczében is halt meg.

— **Az özvegy trónörökösné Abbáziában.** Mint levelezőnk irja, Stefánia trónörökösné ottléte egészen felélénkité Abbáziát. A kedélyes kirándulások, csónakázások s különféle társas összejövetelek egymást érik, — s mindehhez a legszebb időjárás kedvez. A kir. herczegnő az e fajta élvezetek között ez időszerint leginkább a tengeri kirándulást kedveli. Nem is mulik nap, hogy valahova ki ne hajozzanak a fiumei kormányzonak csinos kiáltásu, Deli yachtján. Abbáziába különben uj vendégek naponta elég szép számmal érkeznek, de állandó tartozdódásra kevesen. A német császári család ideérkezéséről még semmi biztosat nem irhatok. Az itteni ligh life élénk érdeklődéssel várja a német császári család érkezését.

— **Verdi végrendelete.** Az ősz olasz zeneszerző, ki csak az utóbbi időben aratta életének egyik legszebb diadalát, olyan végrendeletet tett, a mely bizonyára a legnagyobb feltünést fogja kelteni. Tiz milliót meghaladó egész vagyonát egy páratlan jótékony alapitványnak szenteli. Azt mondja végrendeletében, hogy vagyonával azoknak a boldogulását kivánja szolgálni, a kik azt a vagyont megszerezni segitették, tudniillik Olaszország zenészeit és énekeseit, kiknek a számára olyan otthont kiván alapitani, melynek nincs párja a világon. Birtokai egyikén pompás, minden lehető komforttal berendezett palotát épittet kétszáz (mindkét nembeli) müvész számára, a kik pályájukon anyagi szerencsére nem tudtak szert tenni. Az épületben lesz szinház, hangversenyterem, könyvtár és még sok egyéb. A lakóknak mindenféle hangszer, a többi közt ötven zongora (!!) áll rendelkezésökre. Az intézetnek külön orvosa is lesz. Az épület tervei már készen vannak s legközelebb megkezdik az épitést. A maestro siettetni kivánja munkálatokat, hogy megérhesse a házszentelőt.

— **A balázsfalvi uj érsek.** Lugosról irják, hogy a balázsfalvi érsekké kinevezett Mihályi Viktor lugosi püspököt hétfőn üdvözölte Krassó-Szörény vármegye nevében Jakabffy főispán és Litsek alispán. A főispán gratuláczi ójában azt a meggyőződését fejezte ki, hogy az uj érsekben az egyház kitünő főpapot, Magyarország jó hazafit kapott e kiválóan exponált helyre. Mihályi érsek könyezve felelt az üdvözlő beszédre. Fájdalmasan esik neki a megválás, — szólt attól a helytől, a hol két évtizeden át oly jól érezte magát. Alig talál szavakat, hogy méltóképen meghálálja a király rendkivüli kegyét, a melyet iránta tanusitott. Mint eddig, ugy ezentul hü szolgája lesz egyházának és hü polgára a magyar államnak. Nézetem szerint — folytatá az érsek — az egyház és és az állam közt nem szabad semmiféle ellentéteknek fennállani. Karöltve kell haladnia mind a kettőnek, hogy előmozdithassák a haza javát. Az egyház szolgája csak akkor tölti be jól hivatását, ha lehetőleg támogatja a politikai hatóságoknak a közjóra irányzott müködését.

— **Megfojtott asszony.** Sió-Maroson november 2-ikán reggel halva találták ágyában a hetvenkét éves özvegy Szabó Istvánnét. Erőszak nyomai nem voltak ugyan a holttesten láthatók, de a szomszédok mégis jelentést tettek a csendőrségnél s a bonczolás kideritette, hogy a halált fuladás idézte elő. Minthogy a lakás gondosan be volt zárva keresztvasakkal és vastáblákkal, a kéményben kezdtek kutatni s a koromban csakugyan lábnyomokat s a füstölésre szolgáló keresztfán kéznyomokat találtak, azonkivül pedig a kürtő alatt lévő fehér padkán tisztán volt látható a kormos lábnyom. A valószinü föltevésen tehát az, hogy a tettes a kéményen bemászott, a tehetetlen öreg asszonynyal előadta a pénzét, s aztán ágyba fektette és zsebkendőjével betömte a száját és orrlyukait s ugy fullasztotta meg. Szabóné pénzes asszony volt s pár nappal azelőtt kapott az adósaitól 600 forintot. Ez csábithatta tettére a gyilkost, a kinek ennélfogva ismernie kellett az özvegy asszony körülményeit; csak azt nem tudta, hogy az aszony a pénzt már harmadnap betette az ennyingi takarék pénztárba s igy csak 80—100 forint maradtt a házban. A tettest nyomozzák, de eddig még nem is sejtik kilétét.

Szerkesztőségi üzenetek.

— **Szinházlátogatónak.** Mükedvelőkkel szemben, kik valamit nem hivatásból, csak passzióból üzenek, nem szabad egészen tárgyilagos, szigoru kritikát alkalmazni. A Sipos Etelkának hozott tömjénfüstje szintén nem közügy, igy tehát levelének ez a része sem jut a lapba, hanem csak a papirkosárba.

Házasulandónak. A magyar irodalomnak egyik érdemes munkása és tiszteletreméltó alakja, Fáy András egy paraszt család kis leánykáját kérte örökbe, hogy azt magának feleségül fölnevelje. De mikor a kis leány felnött, nem akart uri dáma lenni s Fáy András hoppon maradt. És ekkor a nemes férfiu ismét keresett magának egy paraszt leánykát, a kit fölnevelt, s a ki azután a költőnek csakugyan felesége lett. S a költő életének igazi áldása lett e nő. Ha tehát ön sehogy sem talál a saját kedve szerinti nevelésü leányt, ugy kövesse a Fáy András módszerét és neveljen magának. Különben jegyezze meg, hogy a nők rendkivül hajlékonysággal birnak, s ha valamely leány nem épen olyan nevelésü, mint ön óhajtja; ez még ne riassza önt el a hazasságtól; mert ha van önnek férfiassága hatással lenni leendő feleségére, ugy ennek jelleme okvetlenül át fog változni az ön nevelési elveinek szellemében, mivel a nők jelleme annyiszor változik, a hányszor szeretnek és pedig annak vágya szerint változik, a kit szeretnek. Épen ebben áll a női jellemnek gyengesége, de egyszersmind bübája is.

IRODALOM.

A két Ratáky. Regény. Irta Hamvas József. Tulajdonkép nem kettő, hanem három Ratáky van. Ratáky Márton az egyik, ki mint gyulafalvi ref. lelkész boldogan él fiatal feleségével, kit hosszu vágyódás után, tanulmányainak befejeztével, végül sajátjául bir két hónap óta. Ratáky Márton eszményi jellemével homlokegyenest ellenkezik bátyjának, a csavargó Ratáky Lajosnak üres és gonosz jelleme, a ki ott, a hova csak beteszi lábát, mindenütt pusztulást, romlást von maga után. A kettő között áll Ratáky Mariska, ártatlan, mind a jóra, mind a rosszra gyönge akaratával. Mindenik jellemnek hasonló élettársa van: Az eszményi Ratáky Mártonnak felesége az angyali jóságu Erzsike; A csavargó Ratáky Lajosnak neje az ördögi Nina; az akaraterő nélkül szükölködő Ratáky Mariskának jegyese a szintily tehetetlen, bár alapjában jó Tövis Ferke. Ezeknek életét bonyolitja össze aztán a szerző a regény folyamán, még pedig olyképen, hogy a csavargó Ratáky Lajosnak és ördögi feleségének a jelenléte rendkivül vészes felhővel boritja be a másik két párnak boldogságát; de aztán bekövetkezett haláluk ezek éltének egéről eloszlatja a borut. Ez a darab tárgya, mely sok helyütt gyenge a motivumok megokolása tekintetében. A jellemalkotást is kezdetlegesnek kell mondanunk, midőn egyfelől merőben angyali, másfelől teljesen ördögi jellemeket mutat be a szerző, noha a Jókai jellemei is majd mind ilyenek. Fejlődés is csak egy jellemben, Ratáky Lajosban van. De nem hiányoznak Hamvas József regényében az ezen hibákat feledtető jeles tulajdonok sem. Ilyenül kell, fölemlitenünk a meseszövés élénkségét s az elbeszélés folyamatosságát és természetességét. S ezen felül a falusi életnek ügyes rajza valóban élvezetes olvasmánynyá teszi ezt a kis regényt, mely a szerzőnél és az „Erdélyi Hiradó" kiadóhivatalában 75 krért, a könyvkereskedésekben pedig 1 frtért kapható.

Népoktatásügyi községi közigazgatás kézikönyve. — Ily czimü 240 hasábos oldalra terjedő müvet adott ki dr. Szabó Mihály, Kolozsvármegye kir. tanfelügyelője. A mü négy fejezetre oszlik. Az 1. fejezetben a szerző felsorolja azon teendőket, melyeket a belügy és közoktatásügyi rendeletek a tanköteles gyermekek iskolába járatásának eszközlésére s a statisztikai adatok összeállitására vonatkozólag elrendelnek. A 2. fejezet a községeknek a községi és állami iskolák felállitására vonatkozó teendőit sorolja fel. A 3. fejezet a községi iskolák fölszerelése, fentartása és általán azok külső ügyeinek rendben tartásáról szól. A 4. fejezetben végül a szerző a községek kisdedóvási ügyét tárgyalja. A mü függelékeiben a szerző összeállitja a községi iskolázásra vonatkozó törvények, körrendeletek, döntvények stb mutatóját. A szorgalommal összeállitott mü községi elöljáróságok, egyházi és városi hatóságok, tanfelügyelőségek, iskolaszékek, tanitók, tanitónők, stb. számára igen hasznos, szinte nélkülözhetetlen utmutatóul szolgálhat. A mü a szerzőnél 2 frt 20 krért, könyvkereskedésekben 2 frt 60 krért kapható.

Az „Erdély" cz. havi folyóiratnak novemberi száma most jelent meg. A folyóirat élén Ugron János beszéde áll, melylyel az E. K. E. udvarhelymegyei osztályának alakuló ülését megnyitotta s melyet kivonatosan annak idején lapunkban is közöltünk. Egy másik czikkben Hermann Antal, a népi hagyományok, a nyelv, népköltés, néphit, épités, diszités, szokás, játék, munkamód, stb. összegyüjtését, ismertetését és megőrzését sürgeti, s Hermann Antal „Az erdélyi kincses mondákat" feldolgozó munkájához adatok beküldésére fel is szólitja a közönséget, mint már tegnap megemlitettük. Egy igen érdekes czikk van a füzetben dr. Szádeczky Lajostól, ki az E. K. E. Kolozsmegyei osztályának 1894. aug. 10—12-én az Andrássy-havasokban való kirándulását irja le. A füzet többi részét az idevonatkozó irodalomnak és az egyesület életének ismertetése tölti be.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék" eredeti táviratai.)

Országgyülés.

Budapest, decz. 5.

A képviselőház mai ülésén folytatták a földmivelésügyi tárcza költségvetésének tárgyalását.

Ellene beszéltek Szily, Pongrácz, Pap Elek mellette Miklós államtitkár, Rozenberg és Ivánka Imre.

Wekerle és Bánffy.

Budapest, decz. 5.

Wekerle Sándor miniszterelnök és Bánffy Dezső elnök között konfiktus támadt, egy képviselőházi hivatalnok kinevezése fölött.

A király utazása.

Budapest, decz. 5.

Velsből jelentik, hogy a király Paar gróf főhadsegéddel odaérkezett, Mária Valéria látogatására. A király azonnal a Lichtenberg kastélyba hajtatott.

NEMZETI SZINHAZ.

Kolozsvárt, 1894. csütörtök, decz. 6-án.

Mihályfi Károly és E. Kovács Gyula mint vendégek:

DELILA.

Felelős szerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Segédszerkesztő és kiadó laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

HIRDETÉSEK.

Faeladási hirdetmény.

Alólirott által közhirré tétetik, miszerint Kolozsmegye **Vajda-Kamarás** község határán, a Gróf Bethlen István örökösei tulajdonát képező erdő-birtokban mintegy 1900 darab 40—60 cm. mellmagassági átmérőjü és 20—22 méter magas tölgy szálfa, illetőleg 2300 tömör köbméterre becsült épület- s müfa és 1400 tömör köbméterre becsült vegyes tüzifa, törön az erdőben, **1894. évi deczember hó 17-én** Vajda-Kamarás községben, nyilvános árverés utján el fog adatni.

Az árverezés feltételei a következők:

1.) Az eladás alá kerülő fatömeg becsértéke 17,700 frt, mely egyuttal kikiáltási ár.

2.) Az árverés szóbeli; az árverés megkezdése előtt azonban szabályszerü és 10% bánatpénzzel ellátott zárt irásbeli ajánlatok is elfogadtatnak.

3.) Mindenik árverező köteles az árverezés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 százalékát az árverező kezéhez letenni. Az eladás egyéb feltételei alólirottnál megtudhatók.

Mező-Sámsond, 1894. deczember 1.

u. p. Mező-Rücs. **Jenei Lajos,** jószágigazgató.

989. (1—3)

Sz. **20504**—1894. Udvarhelyvármegye alispánjától.

alisp.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegyébe keblezett Székely-Udvarhely rendezett tanácsu városnál az 1886. évi XXII. t.-cz. 69. §-a alapján választás utján betöltendő alább felsorolt tiszti állásokra ezennel pályázatot nyitok.

1.) Polgármesteri állás, évi fizetése . . . . 1200 frt.
2.) Első tanácsos, árvaszéki ülnök, évi fizetése 800 „
3.) Második, vagy gazda tanácsos, „ „ 700 „
4.) Városi köz-árvai és adópénztári pénztárnok, évi fizetése . . . . . 800 „
5.) Városi köz-, árva- és adópénztári ellenőr, évi fizetése . . . . . 500 „
6.) Városi számvevő, évi fizetése . . . . . 500 „
7.) Városi tiszti ügyész, évi fizetése . . . 400 „
8.) Városgazda, évi fizetése . . . . . 300 „

Felhivom mindazokat, kik ezen állások valamelyikére pályázni óhajtanak, hogy az 1886. évi XXII. t.-czikk 74. §-ban, s illetve Sz.-Udvarhely r. t. város jogérvényes szervezési szabályrendeletének 12. §-ban körülirt minősitvényt igazoló okmányaikkal felszerelt folyamodványaikat hozzám **folyó évi deczember hó 30-án déli 12 óráig** ajják be.

Elkésve érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Székely-Udvarhelytt, 1894. évi november hó 28-án.

UGRON JÁNOS, alispán.

984. (2—3)

Sz. **1420**—1894. 991. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1894. évi 8302., 9138. számu végzése következtében Dr. Mihály József ügyvéd által képviselt Spitz Eduárd és társa javára Dochoni János ellen 138 forint s jár. erejéig 1894. évi szeptember hó 24-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 877 frtra becsült uj butorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbiróság 12714—1894. számu végzése folytán 138 frt tőke követelés, ennek 1894. évi julius hó 1-ső napjától járó 6 százalék kamatai és pedig összesen 40 frt 11 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig, Kolozsvárt, belmonostor-utcza 25. sz. alatt leendő eszközlésére **1894. évi deczember hó 8-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kolozsvártt, 1894. évi november hó 23. napján.

PAP JENŐ, kir. birósági végrehajtó.

Minden kiállitáson kitüntetve!

Az **Aussigi palaczkgyár** erdélyrészi főraktára

HUNWALD LIPÓTNÁL KOLOZSVÁRT.

Egyesitve a **Siemens**-féle Neusatteli gyár képviseletével, — ajánlja az elismert, legjobb minőségü **bor, sör, cognac** és **rumnak** való **palaczkokat,** melyekből folytonosan nagyobb készletet tart raktáron, ugy, hogy a megrendelések haladéktalanul eszközölhetők, szorosan gyári áron.

Egész kocsi rakományoknál árkedvezmény és bérmentes szállitás minden vasuti állomásra.

Mint speczialitás, még ajánlható:

eltörhetetlen sodrony fedélüveg, felülvilágitók és pincze-ablakoknak, továbbá **üvegbetük** minden nagyságban, arany, ezüst és zománcz üvegből.

Minták a főraktárban megtekinthetők.

944. (5—6) **Hunwald Lipót,** üveg- és porczellán nagykereskedő.

Minden kiállitáson kitüntetve! **Minden kiállitáson kitüntetve!** **Minden kiállitáson kitüntetve!**

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

VÉGELADÁS.

KOVÁTS P. és FIAI

czégüzletével **végleg** felhagy

és hogy a felszámolás (Liquidatio) gyorsan lebonyolitható lehessen, az 1884. évi XVII. t.-czikk 52-ik §-a értelmében

hatóságilag engedélyezett és ellenőrzött

végeladást

tartanak

diszmű-, gyermekjáték-, japáni árúk és hangszer raktárukból.

Hol a nagyérd. közönségnek legjobb alkalma nyillik **Karácsonyi** és **Ujévi bevásárlásait** — készpénz fizetéssel — mélyen leszállitott árak mellett beszerezni.

975. (3—25)

JESZENSZKY FERENCZ

főtér, Takarékpénztár-épület.

Leszállitott árak

mindennemü női- és gyermek téli felöltőkben.

Különösen

női blousok és gyermek ruhák

félárban.

982. (2—x)

Hol vegyünk Karácsonyi és Ujévi ajándékul szánt szép, olcsó és hasznos tárgyakat?

Keresztesy Pál és Fia

nagy papirkereskedésökbe Kolozsvárt,

hol a legnagyobb választékban a legujabb divatu **levélpapirok, levelező kártyák** dobozokban, **köszöntő kártyák, emlék-könyvek, iró-mappák, tenta-tartók, hangjegy hordó kézi táskák,** ezzel kapcsolatban minden az iróasztalok felszereléséhez megkivántató műtárgyak feltünő olcsó árban kaphatók.

Postai megbizásokat azonnal pontosan eszközlünk.

980. (3—3)

Végeladás!

Készpénz fizetés mellett.

Hatóságilag engedélyezett nagy végeladás

a czég teljes lebonyolitása miatt.

Hofer M. József

főtér 4. szám. 964. [8—50]

Rendkivüli olcsó árak.

Végeladás!

Eladó széna.

Alsó-Gáldon (Alsó-Fehérmegyében) vasuttól félórányira

circa 600 métermázsa réti széna.

Sarmaságon (Szilágymegyében) vasut mellett

circa 1200 métermázsa réti széna.

Girókután (Szilágymegyében) vasuttól félórányira

circa 400 métermázsa réti széna

mázsálva, szekerenként vagy ölenként lemérve, **nagyban eladó.**

Egész kazlak vásárlóinak árelőny.

Értekezhetni **Báró Kemény Árpáddal Szilágy-Kövesd,** posta **Sarmaság.** 990. (1—2)

Van szerencsém a helybeli és vidéki t. cz. közönséget értesiteni, hogy **üzletem átalakulván,** az ismét a nagyérdemü közönség rendelkezésére áll.

Mivel üzlethelyiségem szomszédságába költözött a nagy dohány-áruda, üzletemben a **dohányárulással teljesen felhagytam** és helyébe a már bevezetett

FÜSZER- ÉS BOR-ÜZLETET

megnagyitottam.

Üzletemben kaphatók lesznek mindenemü **füszer-áruk, sajtok** és **kitünő, tiszta asztali-, csemege-** és **gyógyborok,** melyekről az alábbi árjegyzékkel szolgálhatok.

ÁRJEGYZÉK:

1 liter Hegyaljai aszu-szőllő bor	2 frt	40 kr.
1 butélia 0.7 liter Sauvignon, 1885-beli bor .	1 „	40 „
1 „ 0.7 „ „ 1888-beli „ .	1 „	10 „
1 „ 0.7 „ Som 1890-beli „ .	— „	80 „
1 „ 0.7 „ Carbenet 1888-beli „ .	— „	70 „
1 liter Rizling	— „	70 „
1 „ „	— „	60 „
1 „ I-ső osztályu szinbor, ezelőtt 50 kr., most	— „	46 „
1 „ II-od „ „ „ 40 „ „	— „	36 „
1 „ Carbenet vörös bor	— „	60 „
1 „ Ráczürmös bor	— „	50 „
1 „ Kisüstös Seprőpálinka	1 „	30 „
1 „ Hazai Szilvorium	1 „	20 „

Az árak üveg nélkül. Az 1 literes 0.7 literes üvegek **10** krba, a félliteres üvegek **5** krba adódnak ki és ugy vevődnek vissza.

Franczia és magyar Cognacok.

Edesitett szeszes italok nagy választékban.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve tisztelettel

917. (8—x) WALTON EDUÁRD.

A legnemesebb

Erdélyi természetes hegyi borok

és erdélyi champagner,

küküllőmenti pezsgő-borok,

a melyek valódiságáról kezességet vállalok, **eredeti töltésben** és **raktári árakban**

Székely-Udvarhelytt

Gál János kereskedésében kaphatók.

Szász-vesszősi

kitünő asztali bor, literes palaczk, üveggel együtt 60 krajczár.

Nagyobb megrendelések borokra palaczkokban vagy hordókban, külön en gros árjegyzék szerint a segesvári vasúti állomásról küldetnek. (Magy. áll. vasút, keleti vonal.)

Nagy raktár: Szilvoriumból, Seprőpálinkából és Cognacból.

TEUTSCH B. JÓZSEF

borkiviteli üzlete Segesvártt (Erdély.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

781. (16—x)

Nagy raktár:

kezdett munkák és minden hozzávalókból.

Jutte, Jáva, Canavák, Congres szövetek.

Asztalterítékek himzés he

Fafaragványok, munka-kosarak, selymek és hárászok, valódi franczia Kötő, Himző, Horgoló Pamutok és Czérnák.

Mindenféle rövidáruk

Férfi ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, zsebkendők, esőernyők.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák, keztyük, alsó ingek és nadrágok, hárász kendők, Trico és hárász derekak.

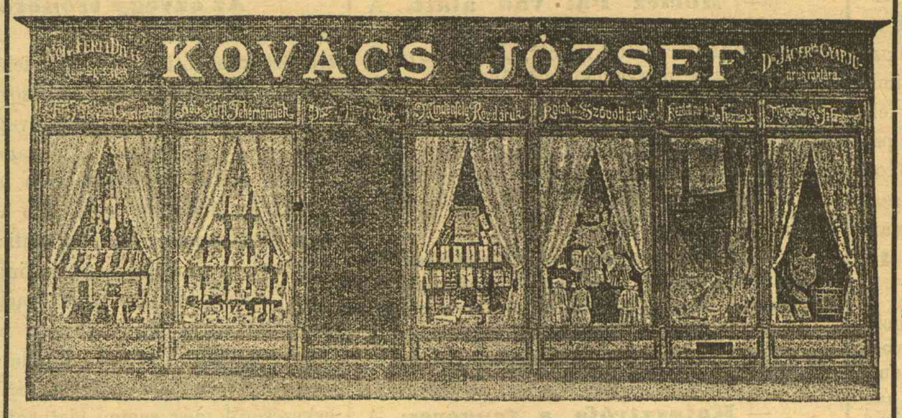

Hid-utcza. Dr. HINTZ gyógyszerész házában. KOLOZSVÁRT.

FÉRFI NYAKKENDŐK gyári raktára.

Nöi és gyerek fehérnemüek.

A legjobb szabásu és minőségü válfüzők (Miederek.)

Különböző kötött és szövött áruk raktára.

Diszmű- és pipere-czikkek, fésük, ruha-, haj- és fog-kefék, illatszerek, szappanok, csont-hajtők, himzett és himzetlen bőráruk stb.

Monogrammok.

Himzési minták rajza és himzése elvállaltatik.

Dr. Jäger-féle gyapju-árúk raktára.

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek.

A nagyérdemü közönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel:

938. (7—10) **Kovács József.**

Nyomatott Magyary Mihály könyvnyomdájában, Kolozsvárt, Belközép-utcza 33. szám alatt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.